

Poznań, dnia 08.05.2011 r.

Uwagi dotyczące zbiornika Lutynia

1. W aspekcie Dyrektywy 2000/60/WE - Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW).

Zbiornik Lutynia położony jest w IX zlewni bilansowej regionu wodnego Warty (Warta od Prosnego do Kanału Mosińskiego) o powierzchni 1,7 tys. km². Obszar zlewni objęty jest planem gospodarowania wodami dla obszaru dorzecza Odry. W pierwotnej wersji ww. plan miał być zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniu 22 grudnia 2009 r. i opublikowany w Monitorze Polskim. Plan został ostatecznie zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniu 22.02.2011 r. Obecnie plan czeka na publikację w Monitorze Polskim. Wg ww. planu rzeka Lutynia od źródeł do ujścia Lubieszki zakwalifikowana została jako naturalna SCWP (scalona część wód powierzchniowych) o numerze W0901, dla której wytypowano program działań mających na celu zachowanie dobrego (naturalnego) stanu wód (ekologicznego oraz chemicznego). Program działań wynika z programu wodno-środowiskowego kraju. Na etapie uzgodnień planu gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Odry, WZMiUW w Poznaniu przekazał do KZGW (za pośrednictwem RZGW w Poznaniu) wyciąg z programu inwestycyjnego na lata 2008-2015, w którym ujęta została m. in. budowa zbiornika Lutynia. Ostateczna wersja projektu planu gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Odry zawierała rozdział określający wykaz inwestycji mogących pogorszyć stan wód w rozumieniu RDW, których realizacja wymagana jest względami nadrzędnego interesu publicznego (np. ochrona p. powodziowa). Do takich inwestycji należy budowa zbiornika Lutynia.

Reasumując: budowa zbiornika wodnego Lutynia, aby była zgodna z planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry i RDW, wymaga solidnego udokumentowania (uzasadnienia) nadrzędnego interesu publicznego.

2. W aspekcie przydatności do bytowania ryb.

We wrześniu 2007 r. IMGW O/Wrocław na zlecenie KZGW wykonał wykaz wód przeznaczonych do bytowania ryb, skorupiaków i mięczaków w warunkach naturalnych oraz migracji ryb w regionie wodnym Warty. Opracowanie uwzględniało wymagania określone przez rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 176, poz. 1455) oraz Dyrektywy 2006/44/EC (Dz. U. WE 25.09.2006, L 264/20-31). Zarówno w świetle przepisów krajowych jak i unijnych rzeka Lutynia nie spełnia wymagań o przydatności do bytowania ryb pod względem wskaźników fizykochemicznych. Parametrami decydującymi o nieprzydatności są: tlen, BZT5, jon amonowy, niejonowy amoniak, azotyny.

Od 01.01.2005 r. uprawnionym do rybactwa na obwodzie rybackim rzeki Lutyni (na podstawie umowy użytkowania rybackiego) jest PZW Kalisz z siedzibą w Ostrowie Wlkp. Umowa zawarta została na 20 lat.

3. W odniesieniu do informacji zawartych w raporcie.

W raporcie nie udokumentowano wystarczająco podstawowej funkcji zbiornika jaką jest ochrona p. powodziowa obszarów poniżej projektowanego zbiornika. W szczególności nie określono szacunkowych strat powodziowych przy wystąpieniu określonych przepływów oraz nie określono przepływu dozwolonego (dopuszczalnego), przy przekroczeniu którego takie straty powstają. Przyjmując przykładowo przepływ dozwolony na poziomie 300% przepływu średniorocznego tj. ok. $1 \text{ m}^3/\text{s}$, to przy dopływie do zbiornika wody miarodajnej $Q_m = 12,7 \text{ m}^3/\text{s}$, rezerwa powodziowa zbiornika wynosząca 291 tys. m^3 , zostanie wyczerpana po 7 godzinach. W raporcie nie przedstawiono rozważań na temat objętości fali powodziowej oraz jej parametrów (czasu koncentracji, czasu opadania, kulminacji) oraz gospodarowania wodą w okresie powodzi. - *transfowei fali pow.*
Reasumując: w świetle wymagań RDW, odwołującej się do wykazania nadrzędnego interesu publicznego, funkcja p. powodziowa zbiornika (oprócz innych funkcji o znamionach nadrzędnego interesu publicznego) powinna być solidniej udokumentowana.

Zasadniczą wątpliwość budzi podana w raporcie wielkość parowania z lustra wody przy poziomie piętrzenia 124,24 m n.p.m. , tj. 491 mm/rok (stacja Pękowo) co daje średnio $0,009 \text{ m}^3/\text{s}$. Prawdopodobnie przyjęta wielkość parowania dotyczy parowania z powierzchni terenu. Z wielu znanych opracowań dla regionu wielkopolski wynika, że wielkość parowania z lustra wody kształtuje się na poziomie ok. 800 mm/rok i więcej, co daje średni ok. $0,014 \text{ m}^3/\text{s}$ przy powierzchni zbiornika 54,7 ha przy NPP. Oczywiście jest to parowanie średnie. Jest rzeczą oczywistą, że zasadnicza część parowania przypada na miesiące letnie. Reasumując: funkcja alimentacyjna zbiornika i gospodarka wodna na zbiorniku w okresach suchych powinna być solidniej udokumentowana, w szczególności w układzie miesięcznym a nie w rocznym.

Załącznik: wyciąg z projektu planu gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Odry.

Stanisław Witold